

tero hočemo pogozditi, 2. kako imamo drevesni nasad napraviti in 3. kako mladi nasad oskrbovati, da ne gre pod zlo, ampak veselo raste.

Najprvje moramo tedaj pomisliti, kakšno zemljo da imamo prazno. Kajti tako najleži zavzemo in izberemo tisto drevje, katero v njej najbolje raste. V prodnati, šodrasti, peščenji zemlji stori: smreka, hojka, bor, breza in mecesen. Ta drevesa storiijo tudi v izpitej imenovanej zemlji. Če je pa pred posekanjem gozd bil precej gost in se v njem več časa listje ni grabljalo, tako smemo nasaditi tudi: jelke, bukev, jesene, lipe in breste. Navadna glinasta zemlja je ugodna večini naših boljših listnatih dreves. Zamoremo tedaj v takšno zemljo zasajati: javor, bukev, hrast, brest, breza itd. Vendar tudi tukaj imamo paziti, da zemlja ni predolgo pusta, in brez nasada ležala, in dalje, da ni od trave in grmovja preprežena in naposled, da ni po čistem grabljanju izpita in ubožana redivnih tvarin. Na takšnej slabej zemlji stori le: smreka, bor in breza. Če zemlja ni presušna, stori dobro tudi jelša.

Zopet drugače je z ilovnato zemljo. Ta je skoro zmiraj vlažna in mokrote ne prepušča. Tukaj je treba najpoprej zemljišče prerezati in prerovati z globokimi grabni, da se voda hitro odceja in dalje spravlja. Drugače je s pogozdovanjem vse zastoj, edina jelša, vrba in jesen še stori, pa slednji uže slabo. Tukaj si pomagamo s tem, da zemljo v večje kupe zmečemo in v te kupe nasadimo smreke in bore, ki sedaj dobro rastejo in zemljo z odpadajočim šilovjem itd. zboljšavajo. Jednako je pomagati v močvirnem in šotastem svetu!

(Konec prih.)

Kaj naši karpi (karfi) radi jedó.

Ribstvo je močno proti nekdanjim časom propalo. Sedanje dni poprijemajo se ga zopet česteje ali pogosteje. Najhasnovitnejše ribe so pri nas postrve, solači (roti), ščuke, karpi ali karfi, se vé, kder je voda totim ribam primerna. V ugodnej vodi pa je zopet karf najboljša riba. Potrebuje najmanje postrežbe in daje največ dobička. Hitro raste pa njegova hrana ni predraga. Praktični Amerikanci so to kmalu zapazili in si naročujejo iz Evrope karfov v zarejanje.

Karf je meso pa tudi rastlinsko hrano. Jako mu dišijo žuželke, n. p. kobilee pa tudi zrezano meso mu tekne in zdrobljeni kruh. Da se karfom z meseno in rastlinsko hrano ustreže, svetujejo vrli ribiči sledeče sredstvo. Preden se v ribnik vode napusti, poseje se zemlja s prosom. Isto je svetovati, da tudi v izpraznjeni ribnik vsejamo proso. Dobro je primešati nekaj semena od povodnih rastlin. Proso zvabi na milijone žužek v posejani ribnik ter zapustijo ondi svoje zalege. Tudi mnogo prosenih zrn, korenine in kocenja ostane v ribniku in tako je bogata miza karfom pognena. Kdor tako dela, dobiva iz ribnika toliko debelih karfov v dveh letih, kolikor drugi

komaj v treh ali štireh. Prosa in prosene slame pa še ima kot nameček.

Ravna pa se naj tako: jeseni se voda kolikor mogoče čisto iz ribnika spusti. Potem se ima skrbeti, da po zimi ribnik prazen ostane. Tako mu tla zima globoko premrazi. Spomladi se s plugom potegnemo brazde po ribniku, da vsa voda hitro odteka. Sredi maja se gre sejati proso. Orati ni treba. Dosta je, če proso z brano dobro povlačimo.

List „Pferdezüchter“ poroča, da nameravajo vojaške žrebčarijske štacije v Slov. Gradci, Konjicah in Jurkloštru odpraviti, ako se poseči, žrebce pri posestnikih v rejo dati. Mahrenberg dobi državnega žrebca, če ne l. 1882, pa gotovo l. 1883. Na razpolaganje dani žrebci valonskega plemena v Savinjskej dolini bodo prestavljeni v Rabski dol.

Štajerski šampanjevec delati je začela vrlo slovenska firma: Paul Simon in tovarši v Mariboru. Močno ga hvalijo zaradi njegove dobrote pri nizkej ceni.

Sejmi na Koroškem. 27. decembra: v Ebersteinu.

Dopisi.

Iz Središča. (Modrinjakova svečanost). (Konec). Šator, o kojem se je vršil banket, bil je tako prostoren, da je ena polovica šatora bila za blizo 200 udeležencev banketa, druga polovica pa za razno drugo občinstvo. — „Table d'hôte“ je prevzel predsednik slavnostnega odbora g. Čulek in priznati se mora, da je to izvrstno in požrtvovalno izvršil. Jedila so bila vse hvale vredna, vino pa je kazalo bližino ljutomerskih goric; vsak si je mislil pri sebi: pri totem ostanemo. Pri taki dobri postrežbi pa tudi občinstvo ni moglo tužno biti, ampak bilo je navdušeno, veselo. — Drugo, kar nas je navduševalo je bila množica izobražencev, ki nam je porok, da naši trgi in mesta niso na veke za Slovence zgubljeni. Prvi prostor pri banketu je zavzemal slavni naš Božidar Rajč, njemu na strani Hrvat dr. Jurinac iz Varaždina in predsednik „Sloge“ dr. Geršak. — V bližini tem so bili č. g. duhovniki in hrvatski gostje, potem na obeh straneh gosti iz Ptuja, Ormoža, Ljutomera, Središča in okolice, na sredini pa pevci. Začetna napitnica dr. Geršaka je veljala presvitemu cesarju in pri tem so pevci zapeli cesarsko himno, koje je občinstvo stojé poslušalo. — Potem napije g. Božigar Rajč vrlim Središčanom, kateri so uzor naših trgov, kar pokažejo pri raznih prilikah, osobito pri volitvah, ker vsigdar rešijo narodno čast. — Dr. Jurinac iz Varaždina napije slovanскеj vzajemnosti. Ta gospod je to napatnico spremlil s takim izvrstnim in navdušenim govorom, da bratom Hrvatom čestitamo, da imajo tako zmoežne velikane; mi pa želimo, da bi vsi Hrvati bili mislih dr. Jurinac-a in gotovo bodo na boljšem

oni i mi. Slava toraj iskrenemu vrlému bratu dr. Jurinac-u. G. fil. cand. Požar napije slovenskej mladini in v obširnem govoru dokaže, „da slovenski narod nobena sovražna moč uničiti ne more, in če se sovražnik drzne o tem dvomiti, potem naj gre mej našo mladino, videl in spoznal bode, da je to mladina, katero zamore le slovenska mati roditi. Ponosen sme biti naš narod na svojo mladino.“ — Konečno svojega govora napije g. Požar predsedniku društva „Sloga“ g. dr. Geršaku, kod vodi Slovencev ormoškega okraja. — G. dr. Jurtela napije g. Božidarju Rajčnu, naštevaje njegove umožnosti in zasluge za slovenski narod, Robič napije očetu Slovencev dr. vit. Bleiweis-u, hvaležno spominjajoč se njegovih zaslug. — Ta in napitnica dr. Stefanu Kočevarju v Celji ste se telegrafično dotičnikom naznanile. G. Čagran napije bratom Hrvatom osobito dr. Jurinac u in želi, da bratovska vez Hrvatov in Slovencev ostane nerazrušljiva, močna. — Potem so se prečitale razna došla pisma med temi od dr. Bleiweisa in dr. Kočevarja, ter telegrami iz Beča, Gradca, Zagreba, Maribora, Trsta, Ljubljane itd. Mej vršečim se baketom so pevci vrlo pevali razne slovenske pesni in g. Sever je deklamacijsko nalogo dobro rešil. — Sledilo je več govorov in kazalo se je, da vsak hoče svojo navdušenost razodeti; med temi se je posebno g. Vinko Dečko odlikoval.

V lepem bratovskem drustvu smo ostali skupaj pozno v noč, mej tem, ko je nekaj občinstva zvečer šlo v gostilniške prostore g. Sajnkoviča, (čegar dobre postrežbe ne morem zamolčati) na ples, in rajalo se je do jutra. Povprek moramo pripoznati, da je ta veličastno izvršena slavnost ne samo na čast vrlih Središčanov in Ormoškega okraja, ampak tudi za celi slovenski narod, udeležencem pa bo to ostalo v nepozabljivem lepem spominu. Slavnostnemu odboru predsedniku gosp. Čaleku in podpredsedniku g. Čagranu pa lepa hvala, da sta s požrtvovalnim trudom sijajno izvršitev slavnosti omogočila. — Hvala pa tudi društvu „Sloga“, oziroma predsedniku dr. Geršaku, da se je osnovala svečanost, ki je Slovence za daljši boj navdušila. — Povprek pa hvala vsem, ki so k svečanosti gmotno ali duševno kaj pripomogli. M. R. . . č.

Iz Celovca. (Svečanost.) Danes 4. dec. so rokodelci „katoliškega rokodelskega društva“ sijajno in velikansko svečanost na spomin veselga goda velečastitemu gospodu k. š. svetovalcu in c. k. profesorju Andrej Einšpilerju napravili. Dvorana je bilo tako natlačena, kakor še poprej nikdar. Peli so rokodelci izvrstno. Hvala rokodelcem: Gospod profesor Andrej pa je tudi tako lepe svečanosti vreden, kajti on je že črez 4000 goldinarjev društvu podaril. Bog živi prečestitiga daritelja še mnogo let! — V okolici Ebersteinskej se klati ponarejen denar, goldinarji iz kositerja narejeni. — Grebenjčane smemo računiti med najhujše nemškutarje. Podpira jih tudi znani rogo-

vilež, imenovan: „Deutscher Schulverein“. Učitelj Čeh dobil je 50 fl. „Ehrengabe“, slovenski „Judeževih grošev.“

Iz Gotovelj pri Žavci. (Priden učitelj.) Naša fara pošilja svoje otroke v Žavec v šolo. Lansko leto pa je to šolo zapustil vsled nevarne plučne bolezni naš marljivi narodni učitelj, občespoštovani g. Karol Pestevšek. Koliko dobrega in koristnega za kmeta so se učenci pri tem vnetem učitelju naučili, kako lepo vbrano so nedolžni otročiči bodi v cerkvi bodi v šoli ali na paši njegove pesnice prepevali itd. to vemo le mi štarši najboljše. Veselili smo se toraj že, ko nam je novica prišla, da g. Karol letošnjo jesen zopet v šolo stopijo. Toda naš up je šel po vodi in zdaj znamo, da so se učiteljstvu ta vrli mož celó odpovedali in našo službo zapustili. Dolžnost mi je, se Vam blagi, veleučeni, zvesti, izgledni gospod učitelj iz celega srca za ves Vaš trud pri odgoji naše mladine v imenu vseh učencev in faranov zahvaliti, ter želimo, da se kmalu čvrsto ozdravite in zopet Vam prirojeni poklic sadapolno nastopite! Bog Vam plati!

Iz Ptuja. (Nekaj, kar mora biti.) Kmalu poteče leto, malo dni in nastopimo novo. Tudi v novem letu bode nam delati in učiti se. Ali to bi ne zadostovalo nam Slovincem. V novem letu mora biti naše delovanje večje in bolj vsestransko, kakor je bilo v tem letu, posebno učiti je se nam treba. Da se človek učiti more, treba mu je pa raznih pripomočkov. Za nas štajerske in korške in prekmurske Slovence najpripravniji in najbolji pripomoček je „Slovenski Gospodar“. Ta list se mnogo z gospodarstvom peča, on svoje bralce (čitatelje) loto za letom podučuje v gospodarskih rečeh ter jih navaja po zgledu drugih izobraženih narodih pečati se razumno, napredovalno s sadje- in vinorejstvom, gozdarstvom, živinorejstvom, poljedelstvom itd. Kmetski človek zavze tako za mnogo dobrih skušenj, ki bi mu drugače neznane ostale. Zato mu je naročevanje listov, kakor je „Slovenski Gospodar“ potrebno in koristno. Den denes imamo mnogo zastopov, kder se o kmečkih zadevah govori, posvetuje in sklepa. Taki zastopi so okrajni zastopi, državni in deželni zbori; tudi krajni in okrajni šolski odbori imajo za kmeta veliki pomen, ker se posvetuje o šolskih rečeh, zaradi katerih mora kmet težko plačevati. „Gospodar“ je dozdej o delovanju takih zborov in odborov vedno poročal; kazal je, kako so se moške, voljeni od kmetov obnašali. Pred volitvami za razne zборе, odbore in zastope podučeval in svaril je volilce, kjer je bilo treba, spodbujal in priporočal je tam, kjer se mu je zdelo to koristno. Tega „Gospodar“ tudi v bodoče ne bode opustil. To je druga dobra lastnost „Gospodarja“, ktero mora vsak poštenjak pripoznati, zarad te lastnosti mora ga vsak Slovenec priporočati, naročiti in brati. Gospodar še ima več dobrih lastnosti, katerih denes našteval ne bom. Z novim letom, naroči si

naj vsak Slovenec, bodi si tega ali onega stann, „Slov. Gospodarja“. Može ki poznajo imenitnost „Gospodarja“ za nas Slovence naj delajo pojedini in združeno na to, da v prihodnjem letu ne bode slovenske vasi, v katero bi ne prihajal saj en „Gospodar“, da bode vsaka kréma ta list dobivala in imela. Nehajmo enkrat mlačni biti, roke križem držati, od drugih pomoči pričakovati. Začnimo sami delovati, sicer bode prepozno!

Dr. Jurtéla.

Iz Krškega ob Savi. (Poziv!) Slovensko slovstvo v obče napreduje in tudi šolska literatura po Slovenskem ne zaostaja. A slovensko slovstvo zasluži danes še večje prozornosti; treba bo tedaj na tem polji še z večjimi koraki napredovati. Vospelj narodnega našega slovstva in v pomnožitev slovenskega pedagogičnega slovstva nameravajo podpisani s tem nekoliko pripomoči, da so se je odločili, izdajati leto za letom pod naslovom: „Pedagogični letnik“, knjigo, katera bode na kacic 200 straneh velike osmerke, prinašala razovrstnega šolskega blaga. Teoretični del bode obsegal temeljite spise iz šolskega in učiteljskega življenja sploh, razprave o raznih važnih šolskih in učiteljskih vprašanjih, razmatrovanje pedagogičnih in didaktičnih načel. Praktični del bode pa zadrževal izborne članke o splošnej in posebnej metodiki, razpravljaj obravnave o vseh predmetih sedanje ljudske šole, nekoliko z ozirom na predpisane učne načrte, največ pa na podlagi pridobljenih izkušenj — lastnih in drugih. Sploh naj bi nam učiteljem „Pedagogični letnik“, ki utegne v dodatku imeti poleg šolskih migljejev in naznanil tudi imenik vseh učiteljev in šol z dotičnimi plačami, sčasoma nadomestoval slovensko pedagogiko in metodiko, katere tako težko pogrešamo. Da pa ta svoj sklep izpeljemo, potrebujemo obilne podpore. Zato si dovoljujemo vabiti vse p. u. učiteljstvo in šolske prijatelje po vsem Slovenskem v obilno naročevanje in sodelovanje. Naročnina stane 1 gl. (kasneje bode cena knjige večja) in naj se blagovoli pošiljati do 1. aprila 1882 g. Božidar Valenta-tu, nadučitelju v Krškem. Šolski pisatelji pa naj izvolijo svoje izvirne izdelke (prevodov se ne bode sprejemalo) poslati do junija 1882 g. Ivanu Lapajne-tu, ravnatelju meščanske šole v Krškem. Čisti dohodek pri razprodaji te knjige, ki izide v bodočih velikih počitnicah, se bode razdelil med pisatelje; zaradi tega se bode poslana tvarina na tanko pretresovala in dobro izbirala. V Krškem, 1. decembra 1881. J. Bez-laj, meščanski učitelj; Fr. Jamšek, nadučitelj v Rajhenburgu na St., J. Lapajne, šolski voditelj, J. Ravnikar, ljudski učitelj, B. Valenta, nadučitelj.

V Pekrah pri Lembahu je 24. novembra pogorelo poslopje Antona Robiča in le previdnosti božji se moramo zahvaliti, da ni bilo vetra in da

so ljudje ogenj hitro zapazili, ter rešili bližnja poslopja, ki so bila v nevarnosti. Govori se, da je ogenj triletni otrok z žveplenkami zatrosil. To je torej spet glasen opomin, da se morajo žveplenke skrivati, kder so pri hiši majhni otroci. Tukaj je to že tretji slučaj v nekaterih letih, da so majhni otroci z žveplenkami ogenj zatrosili, dasiravno prejšnje dvakrat ni bilo tolike nesreče. Enkrat so si bili otroci na neki preši zakurili, kar pa je k sreči mimogredoča ženska opazila, ter nevarnost odvrnila; drugokrat pa so v hišo zaprti otroci postelji vžgali in bi bili lahko s hišo vred zgoreli, ko ne bi bil eden že toliko pаметen, da je tako dolgo skoz okno kričal, dokler niso ljudje na pomoč prišli. Še enkrat torej opominjam: Ne dajate otrokom žveplenk v roke in ne puščajte žveplenk na takem kraji, kder otroci sami do njih pridejo. Nesrečo je laglje zabraniti, nego popraviti.

Od Zidanega mosta. (Župan v Loku. Čital sem v Slov. Gosp. pod naslovom „Slovenec sme zopet Slovenec biti“, nekaj vrstic, o katerih sem sodil, da bi dobro bilo si je zapomniti; kajti razvidno je v njih, da smo prav ravnali, če smo slovenski uradovali. Tudi kraj. šol. svet Razborski že dalje časa v materinščini piše in pošilja poročila, prošnje, naznanila, itd. kamor si bodi. Enako se je doposlal tudi 2. oktobra 1881 l. proračun za šols. potrebe občini Zabukovski, Jurkloštrski, kakor tudi predstojništvu občine Loke. Ali zadujo se spodtekuje nad slovenščino, te pošlje proračun nazaj zahtevajoč, da naj mu to v nemščino prestavijo. „Nr. 1358. Wird dem löbl. Ortsschulrath Rasbor das Praeliminare zur gefälligen Uebersetzung in die deutsche Sprache rückgesendet. Gemeindeamt Laak, 3. Nov. 1881. Jul. Kramer m. p. Kakor se je v Slov. Gosp. bralo, je slovenski jezik za vsakovrstno poslovanje in in uradovanje priporočati, toliko bolje pa še tam, kjer nemščino le lomije, ali celo ne zastopijo. Ako pišemo e. kr. okraj. glavarstvu ali slav. okr. šol. svetu v Celje, se nam zmiraj tudi v slovenščini odpisuje, zakaj bi se v občinskih pisarnah drugače godilo? Slovenščine nezmožni ali jo zaničevajoči „purgermeisteri“, kakoršen je v Loku, pa bi naj pobrali „šila in kopita“.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Svitli cesar in cesarica nameravata po novem letu potovati na Italijansko, obiskavat italijansko kraljevsko rodbino v Turinu, — V državnem zboru zaradi nesreče v „Ring-theatru“ v petek ni bilo seje, pač pa v soboto, pondeljek in torek. Za onesrečene pri požaru in njihove zapuščene siromake dovolilo se je 50.000 gold., potem pa dalje obravnavalo o prenaredbi vojaške postave. Ta booe zvečiuoma po vladinih nasvetih sprejeta. Nemški liberalci, zlasti nemško-